

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

١٤١٩ هـ

دانشکده تربیت بدنی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی کارشناسی ارشد

در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی - گرایش مدیریت و برنامه ریزی ورزشی

عنوان:

مقایسه امکانات (تجهیزات و فضای ورزشی) و نیروی انسانی تربیت بدنی مدارس دولتی و

غیرانتفاعی دوره متوسطه استان اردبیل

اساتید راهنما:

دکتر میر محمد کاشف

دکتر میر حسن سیدعامری

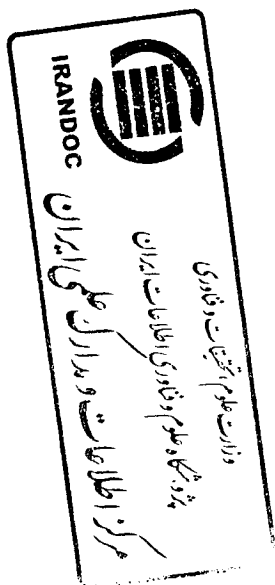
۱۳۸۹/۱۰/۱۱

پژوهشگر:

عادل شیرینی

۱۳۸۹

ب

۱۴۸۹۰۰

پایان نامه آقای عادل مسیری
به تاریخ ۸۹/۷/۲۶ شماره
تحت عنوان مقایسه امکانات (تجهیزات و فضای درزی) و نیروی انسانی تربیت بدنی مدارس دولتی و غیره
مورد پذیرش هیات محترم داوران با رتبه عالی و نمره ۱۸ قرار گرفت

۱- استاد راهنما و رئیس هیات داوران: دکتر میرمحمد کاظمی

۲- استاد راهنمای دوم پایان نامه: دکتر میر حسن سیدعاری

۳- داور خارجی: دکتر محمود محمدزاده

۴- داور داخلی: دکتر فاطمه سادات حسینی

۵- استاد مشاور: —

۱۳۸۹/۱۰/۰۱

۶- نماینده تحصیلات تکمیلی: بهمن نرحمتی

تقدیم به:

پدرو مادر عزیزم

کہ ہمیشہ یاور و پشتیبان من بوده اند.

تقدیر و تشکر:

سپاس و ستایش خداوند سبحان را که علم و ایمان را در جوهر انسان آمیخت و نعمت کسب دانش را بر وی منت نهاد تا اسباب دست یافتن به حقایق را مهیا نموده باشند.

اگر چه زبان و قلم در تشکر و قدردانی از عزیزانی که در اجرای این پژوهش یاری مان کرده اند ناتوان است ولی بر خود واجب می دانم که از محضر یکایک بزرگوارانی که در تحقیق حاضر بنده را یاری نموده اند تشکر و قدردانی نمایم . در کار تدوین و تهیه این تحقیق از سرچشمه علم و معرفت و بذل عنایت، استاد راهنمای اول جناب آقای دکتر میر محمد کاشف در طول مدت تحقیق، و همچنین در طول دوران تحصیل که زحمات زیادی را کشیده اند ، با کمال ادب و احترام تشکر و قدردانی می کنم.

از استاد راهنمای دوم جناب آقای دکتر میر حسن سید عامری که در انجام تحقیق حاضر و همچنین در طول دوران تحصیل زحمات زیادی کشیده اند تقدیر و تشکر می نمایم.

از داور خارجی محترم جناب آقای دکتر مهرداد محرم زاده که با راهنمایی های خویش در جهت هر چه بهتر شدن این تحقیق مرا یاری نموده اند و همچنین از زحمات ایشان در طول دوران کارشناسی ارشد تشکر و قدردانی می کنم.

از داور داخلی محترم خانم دکتر فاطمه سادات حسینی که در راستای هر چه بهتر شدن این تحقیق مرا یاری نموده اند تشکر و قدردانی می کنم.

از نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده جناب آقای دکتر بهمن نزهت ، و از مسئولین محترم تحصیلات تکمیلی که زحمات زیادی را متحمل شده اند تشکر و قدردانی می کنم.

از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر ستاری که در بخش آماری تحقیق حاضر مشقت های زیادی را متحمل شده اند ، و از هیچ تلاشی دریغ نکرده اند و با راهنمایی های ارزنده خویش در راستای هر چه بهتر شدن تحقیق ، مرا یاری نمودند تشکر و قدردانی می نمایم.

جا دارد از همکاری مسئولان و کارشناسان تربیت بدنی سازمان و مسئولان ادارات آموزش و پرورش نواحی و همچنین از مسئولین تربیت بدنی نواحی که در اجرای تحقیق حاضر و همچنین از همکاری مدیران و معلمان تربیت بدنی مدارس متوسطه استان اردبیل که در تکمیل پرسشنامه ها کمک های فراوانی نموده اند خالصانه تشکر و قدردانی می کنم.

همچنین از دوستان عزیزم آقایان محمد دلیر، جابر خاکپور، داوود مانده آذر، علی بهشتی، عباس صادقیپور و از خانم زهرا شیرینی، مینا شیرینی و روح انگیز شیرینی که در اجرای پرسشنامه و در همه مراحل این تحقیق، بنده را یاری نموده اند تقدیر و تشکر می نمایم. در پایان از تمامی دوستان و همکارانی که در به پایان رسانیدن تحقیق حاضر بنده را یاری نموده اند و از ذهن دور مانده است ، بی نهایت سپاسگزارم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ت	تقدیم.....
ت	تقدیر و تشکر.....
ج	چکیده.....

فصل اول : مقدمه و روش تحقیق

۱	مقدمه.....
۲	بیان مساله.....
۵	ضرورت و اهمیت تحقیق.....
۸	اهداف تحقیق.....
۸	فرضیه ها.....
۹	تعاریف مفهومی و عملیاتی واژه های تحقیق.....

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱۳	مقدمه.....
۱۴	مختصری از تاریخچه اماکن و فضاهای ورزشی باستان.....
۱۶	تربیت بدنی در مدارس سایر کشورهای جهان.....
۱۸	سیر تحول تربیت بدنی و ورزش آموزشگاههای کشور.....
۲۰	ضرورت حرکت برای کودکان و نوجوانان.....
۲۱	اهداف پرورشی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران.....

عنوان.....	صفحه
اهمیت تربیت بدنی.....	۲۳
اهداف تربیت بدنی و ورزش.....	۲۴
اهداف عمومی تربیت بدنی در وزارت آموزش و پرورش.....	۲۴
ضرورت برنامه تربیت بدنی و ورزش برای دانش آموزان.....	۲۵
اهداف اختصاصی تربیت بدنی در دوره متوسطه از (۱۴ تا ۱۸ سالگی).....	۲۷
بررسی جایگاه درس تربیت بدنی.....	۲۸
عوامل موثر در رسیدن به اهداف تربیت بدنی آموزش و پرورش.....	۲۸
اهمیت نیروی انسانی در تعلیم و تربیت.....	۲۹
نیروی انسانی متخصص تربیت بدنی (معلم ورزش).....	۳۰
فضای ورزشی و سرانه فضای ورزشی.....	۳۱
الگوهای متقارن فضاهای ورزشی برای جمعیت های مختلف دانش آموزی.....	۳۳
کاربری امکانات و زیر ساخت ورزشی.....	۳۴
تجهیزات ورزشی در مدارس.....	۳۶
شناخت تجهیزات رشته های ورزشی.....	۳۶
ورزش دانش آموزی.....	۳۷
برنامه ها و دیدگاه مسولان نسبت به ورزش دانش آموزی.....	۳۸
فدراسیون دانش آموزی وزارت آموزش و پرورش.....	۴۰
بیشینه تحقیق.....	۴۱
تحقیقات انجام شده در داخل کشور.....	۴۱
تحقیقات انجام شده تحقیق خارج از کشور.....	۴۳

فصل سوم: روش تحقیق

عنوان.....	صفحه
مقدمه.....	۴۶
روش پژوهش.....	۴۶
جامعه و نمونه آماری.....	۴۶
ابزار گرد آوری اطلاعات.....	۴۸
روش تحلیل داده ها.....	۴۸

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل دادهای پژوهش

۱-۴ مقدمه.....	۵۰
۲-۴ یافته های تحقیق.....	۵۰
۱-۲-۴ یافته های توصیفی تحقیق.....	۵۰
۲-۲-۴ یافته های استنباطی تحقیق.....	۸۰

فصل پنجم: جمع بندی یافته ها و بحث و نتیجه گیری

۱-۵ مقدمه.....	۹۶
۲-۵ خلاصه تحقیق.....	۹۶

عنوان.....	صفحه.....
۳-۵ بحث و نتیجه گیری.....	۹۶
۴-۵ پیشنهادهایی جهت کاربست یافته ها.....	۱۱۷
۵-۵ پیشنهادات تحقیق.....	۱۱۸
۶-۵ محدودیت های تحقیق.....	۱۱۹

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۱-۲) بررسی وضعیت اجرایی قانون لزوم تدریس درس تربیت بدنی در مدرسه ها	۲۶
جدول (۲-۲) جایگاه قانونی و واقعی درس تربیت بدنی در مدرسه ها	۲۸
جدول (۳-۲) نسبت معلمان ورزش به کل دانش آموزان استان اردبیل	۳۰
جدول (۴-۲) سرانه فضای ورزشی دانش آموزی در استان اردبیل	۳۲
جدول (۵-۲) تعیین فضای لازم برای درس تربیت بدنی در مدارس راهنمایی و متوسطه	۳۳
جدول (۶-۲) فضاهای ورزشی مورد نیاز دانش آموزان در ساعت درس تربیت بدنی	۳۵
جدول (۷-۲) کف سازی و خصوصیات کف حیاط مدارس	۳۵
جدول (۸-۲) وضعیت امکانات و تجهیزات ورزشی موجود برای درس تربیت بدنی	۳۷
جدول (۲-۳) تعداد نمونه های آماری بر حسب نواحی و جنسیت	۴۷
جدول (۱-۴) بررسی و مقایسه وضعیت رشته تحصیلی معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۵۱
جدول (۲-۴) بررسی و مقایسه وضعیت سابقه آموزشی معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس	۵۲
جدول (۳-۴) بررسی و مقایسه وضعیت سنی معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۵۳
جدول (۴-۴) بررسی و مقایسه وضعیت مدرک تحصیلی معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس	۵۴
جدول (۵-۴) بررسی و مقایسه وضعیت حکم قهرمانی معلمان ورزش بر حسب جنسیت و نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۵۵
جدول (۶-۴) بررسی و مقایسه وضعیت مدارک مربیگری معلمان ورزش بر حسب جنسیت و نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۵۶
جدول (۷-۴) بررسی و مقایسه وضعیت مدارک داوری معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۵۷

عنوان.....	صفحه.....
جدول (۸-۴) بررسی و مقایسه وضعیت توپهای ورزشی موجود در مدارس پسرانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۵۸
جدول (۹-۴) بررسی و مقایسه وضعیت توپهای ورزشی موجود در مدارس دخترانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۵۹
جدول (۱۰-۴) بررسی و مقایسه وضعیت توپهای ورزشی موجود در مدارس دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۰
جدول (۱۱-۴) بررسی و مقایسه وسعت حیاط مدارس برای فعالیتهای دانش آموزان برحسب جنسیت و نوع مدارس.....	۶۱
جدول (۱۲-۴) بررسی و مقایسه وضعیت فضاهای ورزشی مدارس پسرانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۲
جدول (۱۳-۴) بررسی و مقایسه وضعیت فضاهای ورزشی مدارس دخترانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۳
جدول (۱۴-۴) بررسی و مقایسه وضعیت فضاهای ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۴
جدول (۱۵-۴) بررسی و مقایسه وضعیت وسایل کمک آموزشی در مدارس پسرانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۶
جدول (۱۶-۴) بررسی و مقایسه وضعیت وسایل کمک آموزشی در مدارس دخترانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۷
جدول (۱۷-۴) بررسی و مقایسه وضعیت وسایل کمک آموزشی در مدارس دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۸
جدول (۱۸-۴) بررسی و مقایسه وضعیت تجهیزات و وسایل ورزشی مدارس پسرانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۶۹
جدول (۱۹-۴) بررسی و مقایسه وضعیت تجهیزات و وسایل ورزشی مدارس دخترانه دولتی و غیر انتفاعی.....	۷۰
جدول (۲۰-۴) بررسی و مقایسه وضعیت تجهیزات و وسایل ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی.....	۷۱
جدول (۲۱-۴) مقایسه سرانه فضای ورزشی مدارس دوره متوسطه دولتی و غیر انتفاعی و مدارس دخترانه و پسرانه با	
استاندارد فضای ورزشی مدارس دوره متوسطه.....	۷۵
جدول شماره (۲۲-۴) مقایسه وسایل و تجهیزات ورزشی مدارس متوسطه غیر انتفاعی با استاندارد تجهیزات ورزشی مورد نیاز.....	۷۶
جدول شماره (۲۳-۴) مقایسه وسایل و تجهیزات ورزشی مدارس متوسطه دولتی با استاندارد تجهیزات ورزشی مورد نیاز.....	۷۷
جدول شماره (۲۴-۴) مقایسه اختلاف با استاندارد وسایل و تجهیزات ورزشی دو نوع مدرسه باهم	۷۹
جدول (۲۵-۴) مقایسه نیروی انسانی (معلم ورزش) بر اساس آزمون t در مدارس متوسطه دولتی و غیر انتفاعی پسرانه.....	۸۰

عنوان.....	صفحه.....
جدول (۴- ۲۶) مقایسه نیروی انسانی (معلم ورزش) بر اساس آزمون t در مدارس متوسطه دولتی و غیر انتفاعی دخترانه.....	۸۱
جدول (۴- ۲۷) مقایسه نیروی انسانی (معلم ورزش) بر اساس آزمون t در مدارس متوسطه دولتی و غیر انتفاعی	۸۳
جدول (۴- ۲۸) مقایسه وضعیت تویهای ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی دوره متوسطه تحت بررسی بر اساس آزمون (T).....	۸۵
جدول (۴- ۲۹) مقایسه فضای ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی دوره متوسطه تحت بررسی بر اساس آزمون (T).....	۸۶
جدول (۴- ۳۰) مقایسه وسایل ورزشی مدارس پسرانه دولتی و غیر انتفاعی دوره متوسطه تحت بررسی بر اساس آزمون (T).....	۸۷
جدول (۴- ۳۱) مقایسه وسایل و تجهیزات ورزشی مدارس دخترانه دولتی و غیر انتفاعی دوره متوسطه تحت بررسی بر اساس آزمون (T).....	۸۸
جدول (۴- ۳۲) مقایسه وسایل و تجهیزات ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی دوره متوسطه تحت بررسی بر اساس آزمون (T).....	۸۹
جدول (۴- ۳۳) مقایسه اندازه فضاهای ورزشی مدارس پسرانه دوره متوسطه دولتی و غیر انتفاعی بر اساس آزمون T.....	۸۹
جدول (۴- ۳۴) مقایسه اندازه فضاهای ورزشی مدارس دخترانه دوره متوسطه دولتی و غیر انتفاعی بر اساس آزمون T.....	۹۰
جدول (۴- ۳۵) مقایسه اندازه فضاهای ورزشی مدارس دوره متوسطه دولتی و غیر انتفاعی بر اساس آزمون T.....	۹۱
جدول (۴- ۳۶) مقایسه وسایل و تجهیزات ورزشی مدارس پسرانه دوره متوسطه دولتی و غیر انتفاعی بر اساس آزمون T.....	۹۲
جدول (۴- ۳۷) مقایسه وسایل و تجهیزات ورزشی مدارس دخترانه دوره متوسطه دولتی و غیر انتفاعی بر اساس آزمون T.....	۹۳
جدول (۴- ۳۸) مقایسه وسایل و تجهیزات ورزشی مدارس دوره متوسطه دولتی و غیر انتفاعی بر اساس آزمون T.....	۹۴

فهرست نمودار و اشکال

عنوان	صفحه
نمودار(۱-۲) سهم زمان تربیت بدنی در دوران تحصیل	۲۱
نمودار(۳-۱) نمونه آماری مدارس متوسطه به تفکیک چهار منطقه	۴۷
نمودار(۱-۴) وضعیت رشته تحصیلی معلمان تربیت بدنی بر اساس جنسیت و نوع مدرسه	۵۱
نمودار(۲-۴) وضعیت سابقه آموزشی معلمان تربیت بدنی بر اساس جنسیت و نوع مدرسه	۵۲
نمودار(۳-۴) وضعیت سنی معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس	۵۳
نمودار(۴-۴) وضعیت مدرک تحصیلی معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس	۵۴
نمودار(۵-۴) وضعیت حکم قهرمانی معلمان ورزش بر حسب جنسیت و نوع مدارس	۵۵
نمودار (۶-۴) وضعیت مدارک مربیگری معلمان ورزش بر حسب جنسیت و نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۵۶
نمودار(۷-۴) وضعیت مدارک داوری معلمان تربیت بدنی بر حسب جنسیت و نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۵۷
نمودار(۸-۴) وضعیت توپهای ورزشی موجود در مدارس پسرانه	۵۸
نمودار (۹-۴) وضعیت توپهای ورزشی موجود در مدارس دخترانه	۵۹
نمودار(۱۰-۴) وضعیت توپهای ورزشی موجود در مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۶۰
نمودار(۱۱-۴) وضعیت حیاط مدارس برای فعالیتهای دانش آموزان بر حسب جنسیت و نوع مدارس	۶۱
نمودار(۱۲-۴) وضعیت فضاهای ورزشی مدارس پسرانه	۶۲
نمودار(۱۳-۴) وضعیت فضاهای ورزشی مدارس دخترانه	۶۳
نمودار (۱۴-۴) وضعیت فضاهای ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی	۶۴
نمودار(۱۵-۴) وضعیت وسایل کمک آموزشی در مدارس پسرانه	۶۶

- نمودار (۴-۱۶) وضعیت وسایل کمک آموزشی در مدارس دخترانه ۶۷
- نمودار (۴-۱۷) وضعیت وسایل کمک آموزشی در مدارس دولتی و غیر انتفاعی ۶۸
- نمودار (۴-۱۸) وضعیت تجهیزات و وسایل ورزشی مدارس پسرانه ۷۲
- نمودار (۴-۱۹) وضعیت تجهیزات و وسایل ورزشی مدارس دخترانه ۷۳
- نمودار (۴-۲۰) وضعیت تجهیزات و وسایل ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی ۷۴

منابع ۱۱۹

پیوست ها:

- پرسشنامه مربوط به تحقیق ۱۲۴
- جدول وسایل و تجهیزات ورزشی مورد نیاز دوره متوسطه: بخشنامه شماره ۵۰۰/۱۱۵۵۳/۲۰۰ - ۸۶/۱۱/۲۰ ..... ۱۲۸
- چکیده انگلیسی تحقیق ۱۲۹

مقایسه امکانات (تجهیزات و فضای ورزشی) و نیروی انسانی تربیت بدنی مدارس دولتی و غیرانتفاعی دوره متوسطه استان اردبیل

چکیده تحقیق:

هدف از تحقیق حاضر، مقایسه امکانات (تجهیزات و فضای ورزشی) و نیروی انسانی تربیت بدنی در مدارس دولتی و غیر انتفاعی دوره متوسطه استان اردبیل در سال تحصیلی ۸۸-۸۹ می باشد. در این راستا وضعیت نیروی انسانی متخصص، فضای ورزشی و تجهیزات ورزشی مدارس متوسطه در دو نوع مدارس دولتی و غیر انتفاعی مورد مقایسه و تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته اند پژوهش حاضر از نوع توصیفی بوده و جامعه آماری شامل کلیه مدارس متوسطه دولتی و غیر انتفاعی استان اردبیل می باشند که از روش نمونه گیری جهت دار خوشه ای، ۵۶ مدرسه دولتی و ۲۴ مدرسه غیر انتفاعی به عنوان نمونه آماری از مدارس (ناحیه ۱ و ۲ اردبیل، پارس آباد و گرمی) انتخاب شدند. و اطلاعات لازم از طریق پرسشنامه های توزیع شده، جمع آوری و سپس با استفاده از روشهای آماری توصیفی و استنباطی (T تست) و نرم افزار آماری SPSS ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

برخی از یافته های تحقیق عبارتند از:

- ۱- در نوع رشته تحصیلی معلمان تربیت بدنی مدارس دولتی و غیر انتفاعی تفاوت معنی داری وجود دارد. ($\alpha=0/05$)
  - ۲- در تعداد کارتهای داوری معلمان تربیت بدنی مدارس دولتی و غیر انتفاعی تفاوت معنی داری وجود دارد. ($\alpha=0/05$)
  - ۳- در فضای ورزشی مدارس دولتی و غیر انتفاعی تفاوت معنی داری وجود دارد ($\alpha=0/05$) فضای ورزشی مدارس دولتی از غیر انتفاعی بهتر است و در هر دو نوع مدارس پایین تر از حد استاندارد است.
  - ۴- در بعضی از وسایل تجهیزات ورزشی بین مدارس دولتی و غیر انتفاعی تفاوت معنی داری وجود دارد. ($\alpha=0/05$) و وضعیت مدارس دولتی بهتر از مدارس غیر انتفاعی است.
  - ۵- هر دو نوع مدارس اعم از دولتی و غیرانتفاعی از امکانات ورزشی کافی برخوردار نیستند و امکانات ورزشی مدارس از استاندارد اعلام شده از سوی وزارت آموزش و پرورش کمتر است.
  - ۶- فضای ورزشی سرپوشیده مدارس غیر انتفاعی نسبت به مدارس دولتی بیشتر است. اما در مورد فضای ورزشی روباز وضعیت مدارس دولتی بهتر است.
- واژه های کلیدی: امکانات ورزشی مدارس (فضای ورزشی و وسایل ورزشی)، مدارس متوسطه استان اردبیل، مدارس دولتی و غیر انتفاعی، نیروی انسانی تربیت بدنی (معلم ورزش)

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱ مقدمه

رشد فزاینده ورزش در دو دهه اخیر موقعیت آن را به یک صنعت فعال در قرن حاضر تبدیل کرده است. چنانکه، در میان علوم مختلف، تربیت بدنی و علوم ورزشی طی سالهای اخیر در عرصه علم و دانش دستخوش تحولات چشمگیری قرار گرفته است. (۲۸)

دبیران و مربیان تربیت بدنی به منظور آموزش فعالیت‌های بدنی و ورزشی در مدارس، نیازمند مهارت‌های مضاعف، دانش و آگاهی‌های ویژه از برنامه‌های تربیت‌بدنی و ویژگی‌های کودکان و نوجوانان می‌باشند. در واقع هدف از قرار دادن درس تربیت بدنی در برنامه درسی دانش آموزان کسب و بهبود مهارت‌های حرکتی، افزایش خلاقیت آنها، حفظ تندرستی و سلامتی و ... بوده است (۲۸)

جامعه ورزشی ایران در دو دهه اخیر علیرغم کاستی‌های مدیریتی، از حیث سخت‌افزاری و توسعه امکانات، رشد نسبتاً خوبی داشته است اگرچه رفتارهای فرهنگی در بین ملل مختلف متفاوت بوده ولی داشتن مشترکات، از یک سو پدیده جهانی شدن و از سوی دیگر میزان تأثیرپذیری و تبادل فرهنگ و تجربه را تسهیل می‌کند. بنابراین ما می‌توانیم با استفاده از اطلاعات جهانی ورزش در همه قسمت‌های ورزشی کشور به ویژه اداره استادیوم‌ها و مجموعه‌ها و به طور کلی اماکن ورزشی راه‌کارهای لازم را به عمل آوریم. از جمله این اماکن، فضاهای ورزشی مدارس می‌باشد. (۲۸)

بر همین اساس در نظر گرفتن راهکارهای مدیریتی مناسب در جهت ایجاد فضای بارور هم از لحاظ علمی و هم از لحاظ عملی در فضاهای ورزشی مدارس کشور ضروری به نظر می‌رسد. این امر در استانداردسازی فضاهای فیزیکی مدارس و تجهیزات آنها با در نظر گرفتن کمبود فضای فیزیکی مناسب ورزشی در جامعه و از طرفی اختصاصی بودن بیشتر اماکن و یا پر هزینه بودن برخی از این اماکن ورزشی و بعضاً عدم اعتماد اولیا به فعالیت‌های ورزشی خارج از مدارس نقش این عامل را آشکارتر نموده چرا که فعالیت بدنی کودکان و نوجوانان را اغلب به فعالیت‌های درون مدرسه محدود کرده است (۱۸)

اختصاص دادن فضای کافی و مناسب جهت اجرای فعالیت‌های ورزشی در مدارس و فضای عمومی ورزش مدارس به عنوان معضلی است که شاید با وجود اهمیت بسیار زیاد، کمتر مورد توجه قرار گرفته باشد و در مقایسه با بخش‌های دیگر بودجه کمتری صرف ساخت و تعمیرات مجموعه‌های ورزشی و استادیوم‌های موجود شده باشد.

۲-۱ بیان مسئله

در جوامع امروز آموزش پرورش بی تردید نقش اصلی را در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایفا می‌کند و عیار توسعه در هر کشوری رابا میزان سرمایه‌گذاری برای کودکان و نوجوانان می‌سنجند ایران با بیش از ۱۵ میلیون دانش آموز و نزدیک به یک چهارم جمعیت کشور یکی از کشورهای جوان منطقه و جهان به حساب می‌آید و لزوم توجه هرچه بیشتر به این قشر از جامعه از جمله الزامات دولت و بویژه وزارت آموزش و پرورش محسوب می‌شود. (۳۵) بر هیچکس پوشیده نیست که نخبگان علمی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و ورزشی هر مملکتی از بستر مدارس به بار می‌نشینند. با این اوصاف باید دید در کشور ما تا چه حد به دانش آموز و نیازهای او پاسخ گفته می‌شود.

نظام تربیتی اسلام به دلیل شناختی که از انسان دارد به انسان به عنوان یک موجود چند بعدی نگاه کرده که اجزاء و ابعاد وجود او با هم کاملاً در ارتباط هستند در تعالیم اسلامی جسم و روح با هم تلفیق شده و فکر و روح سالم را در بدن و جسم سالم می‌توان پیدا کرد و در ارزشگذاری نه جسم فراموش می‌شود و نه روح، بلکه توأمأ پرورش می‌یابند پس هرانسانی باید در شناخت، تقویت و گسترش ابعاد وجودی خود حرکت کند و در این بین ورزش و تربیت بدنی است که به طرق مختلف برای اعضای بدن در قالب بازیها و رشته‌های مختلف متدی شکل می‌گیرد و از طریق حرکت که زیر بنای تربیت بدنی می‌باشد می‌توان در ایجاد هماهنگی جسم و روح تلاش کرد (۱۳ و ۳۰)

بنابراین حرکت و فعالیت‌های جسمانی برای یک زندگی پر بار و سالم از ضروریات زندگی است خصوصاً در شرایطی کنونی که زندگی در آپارتمانها، نداشتن فضای کافی جهت تحرک، زندگی ماشینی و عدم اجرای صحیح برنامه‌های درس تربیت بدنی و ورزش در مدارس موجب شده تا دانش آموزان اوقات فراغت خود را با برنامه‌های تلویزیونی و یا بازیهای کامپیوتری بگذرانند (۳۱) دانش آموزان زمانی در جامعه ارزشمند خواهند بود که دانش آموزان علاوه بر سلامت ذهنی به لحاظ روحی و جسمی در سلامت باشند و در سایه این سلامت آمادگی ورود به

جامعه بزرگتر را داشته باشند. و از طرفی سلامت جسمی و روحی هر جامعه ارتباط مستقیم با سلامت جوانان و نوجوانان دارد (۲۸)، لذا توجه و مطالعه فضای فیزیکی و استانداردهای فضاها و تجهیزات ورزشی مورد نیاز این قشر عظیم و تعیین‌کننده جامعه، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار می‌باشد لذا در چنین شرایطی که اقشار مردم بویژه دانش آموزان که زندگی کم تحرکی دارند این سوال مطرح می‌شود که کی و کجا فرصت و زمان کافی برای رشد و قوای جسمانی و مهارت‌های حرکتی برای آنان فراهم خواهد شد؟

چه کسانی مسئول فقر حرکتی و بی تحرکی این قشر جوان و نوجوان می‌باشد که با کدام برنامه ریزی باید این معضل را برطرف کرد؟ چه کسی و کدام سازمان مسئول این برنامه ریزی است؟

از آنجائیکه حرکت، پویایی رابطه مستقیم و بسیار نزدیکی با سلامتی و تندرستی اقشار مردم بویژه دانش آموزان دارد و هدف نهایی آن بهبود تندرستی و حفظ سلامت آنان می‌باشد و از سویی کم تحرکی، بی اثر بودن سطح فعالیت‌های جسمانی و حرکتی آسیب‌های جسمی و روحی را به همراه دارد (۱۹ و ۲۵) بنابراین در برنامه ریزی برای تأمین نیازهای حرکتی دانش آموزان تدوین یک برنامه صحیح و هدفمند می‌تواند آنها را برای یک زندگی پر تحرک و سالم و عادت دادن آنها بر تداوم انجام فعالیت‌های جسمانی در طول زندگی تربیت و آماده کند این مهم بر عهده آموزش و پرورش است. چرا که دانش آموزان امروز آینده سازان جامعه فردا هستند قطعاً سلامتی و یا عدم برخورداری از یک جسم سالم و در نهایت در روند توسعه و پیشرفت مملکت اثر مثبت یا منفی بسزایی خواهد گذاشت.

درس تربیت بدنی و ورزش در مدارس با تأکیدی که بر پرورش جسمی، ذهنی، حرکتی، اخلاقی و اجتماعی دارد در صورت آموزش صحیح و اصولی نقش شایان توجهی را در فرایند تعلیم و تربیت ایفا خواهد کرد. پس برای توجیه ضرورت وجودی این درس در برنامه تحصیلی مدارس و دفاع از حقانیت خود باید کلیه امکانات و توانمندی‌های خودش را در این زمینه بسیج نماید. (۲۶ و ۴۵)

چون اکثر مدارس فاقد امکانات کافی و لازم هستند یکی از راه‌های وصول به این امر و تأمین نیازهای ورزشی دانش آموزان، استفاده از مشارکتها مردمی است، که در راستای همین مشارکت‌های مردمی مدارس غیر انتفاعی بوجود آمدند قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی در تاریخ ۱۳۷۶/۳/۵ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و براین اساس